

781.41(075.32)
X14

Парашкев
Хагжиев

ХАРМОНИЯ

Издательство
Музыка

*з. ш. ш.
с. ш. ш.*

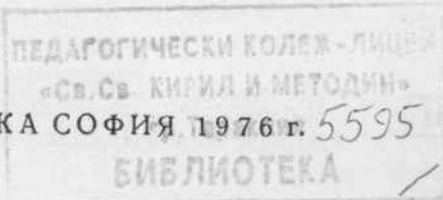
ПАРАШКЕВ ХАДЖИЕВ

ХАРМОНИЯ

Учебник за средните
музикални училища

V издание

*Дика Точева
С. М. У.
1978 г.*

ИЗДАТЕЛСТВО МУЗИКА СОФИЯ 1976 г. 5595

ВМЕСТО ПРЕДГОВОР

Пристипващият към изучаване на хармонията трябва да е овладял елемента на теория — особено разделите за интервали, ладове и тоналности, метрика и ритмика, а също така да притежава значително обигран музикален слух.

Препоръчва се всеки урок да бъде подготвен най-напред практически на пианото, след което да се изработват писмените задачи и анализите.

Настоящият учебник е предназначен главно за учениците от средните музикални училища. Разделът „Диатоника“ е написан съобразно програмата на тези училища. Материалът, застъпен във втория раздел „Хроматика“, е разгледан по-подробно, отколкото предвижда програмата. Това е направено, за да се даде възможност на по-широк кръг интересувани се от хармонията да ползват учебника.

Авторът

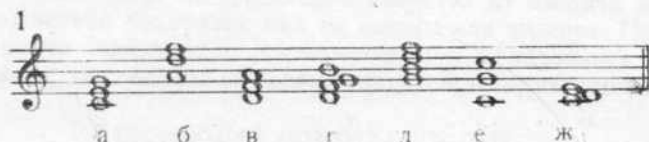
ВЪВЕДЕНИЕ

ХАРМОНИЯ. АКОРД

Хармонията е наука за строежа, значението и взаимоотношенията на акордите.

Акордът е съзвучие от три или повече различни тона, които са или могат да бъдат наредени по терци.¹ В следния пример:

(48)

- а) е акорд, защото съдържа три различни тона, наредени по терци;
  - б) е акорд, защото тоновете му могат да се наредят по терци, както е дадено при 1 в;
  - г) е акорд, защото тоновете му могат да се наредят по терци, както е дадено при 1 д;
  - е) не е акорд, защото не са налице три различни тона;
  - ж) не е акорд, защото тоновете не могат да се наредят по терци.
- Според броя на тоновете, от които е съставен един акорд, различаваме тризвучия, четиризвучия, петзвучия и т. н.

¹ Виж пр. 85,129,133 — „непълни акорди“.

II ЧАСТ. ХРОМАТИКА

Алтеровани акорди	130
I. Относително алтеровани акорди	130
1. Алтеровани акорди, получени в резултат на взаимно влияние между ед- именните натурални мажор и минор	130
2. Алтеровани акорди, получени в резултат на влиянието на старите ладове	131
3. Алтеровани акорди, получени в резултат на разширеното терцово средство — варианти	134
II. Същински (действително) алтеровани акорди	138
A — акорди, които съдържат втора понижена степен	138
Б — акорди, които съдържат четвърта повишена степен	140
В — акорди, които съдържат втора повишена степен (само в мажор)	141
Г — акорди, които съдържат четвърта понижена степен (само в минор)	143
Д — едновременно алтерирани на една и съща степен в две посоки	144
Общи изводи за алтерованите акорди	145
Видове тонални последования	147
Съпоставяне. Отклонения. Модуляция	147
I. Съпоставяне (тонален скок)	147
II. Отклонения	149
а. Странични доминанти	149
б. Странични субдоминанти	161
Елипсис	164
Алтероване на странични доминанти и субдоминанти	166
Сравнителна таблица	167
Хармонизиране на хроматичната гама	169
Хроматична секвенция	170
Модуляция	171
Непосредствена модуляция	171
Посредствена модуляция	178
Енхармонична модуляция	179
Органен пункт (оргелпункт)	184
Общи задачи	185

ХАРМОНИЯ

Парашкев Хаджиев

Редактор на издателството Румяна Златанова

Коректор Лиляна Кънчева

Художник Йорданка Стоянова

Изд. № 79-1-3

10,000+75

Цена 1,47 лв

Дадено за печат на 20. X. 1976 г.

Печатни коли 12

Изд. коли 15,55

Формат 16/70/100

Излязло от печат на 30. XII. 1976 г. — V издание

ДИ „МУЗИКА“ — НОТНА ПЕЧАТНИЦА